

Ungdomskriminalitet

Varför blir unga killar kriminella?

Sammanfattning

I det här fördjupningsarbetet har jag skrivit om varför unga killar blir kriminella. Definitionen av ungdomskriminalitet är brott som begås av individer under 18 år på grund av brottslighet samt avvikande beteenden. Vikten och innebörden av positiv/negativ anknytning i tidig ålder visar i det här arbetet hur stor roll det spelar i en ung individs liv och vad konsekvenserna blir senare. Du kommer även läsa om hur stor roll genus har i en ung individs liv och vad pressen av att passa in i samhällets normer gör med en ung kille samt hur unga killar ser på manlighet. I min diskussion för jag genus och anknytning mot men även för varandra för att man ska få förståelse för hur viktigt det är att ett barn redan som litet får växa upp i trygghet och utan press från omgivningen. Som socialpedagog är det viktigt att vara utbildad inom dessa två områden för att man ska kunna bemöta unga killar som riskerar att hamna i kriminalitet på professionell, men ödmjuk nivå redan i förebyggande syfte.

Fördjupningsarbete

Socialpedagogutbildningen VT24

Författare: Almasa Restelica

Handledare: Bea Lindh

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte	3
1.3 Frågeställning	3
2 Genus	4
2.1 Genus inom grupp gäng.....	4
2.2 Kriminalitet mellan de olika könen.....	5
3. Anknytningsteorin	6
3.1 Otrygg anknytning och trots- och uppförandeproblem.....	7-8
4. Diskussion & slutsats	8-10
5. Referenslista	11

1. Inledning

Det här fördjupningsarbete kommer att handla om ungdomskriminalitet mer specifikt, **varför blir unga killar kriminella?** Statistiken enligt Brottsförebyggande rådet visar att ungdomar mellan 15-20 år löper störst risk för att utföra kriminella handlingar och det är en väldigt intressant fakta men samtidigt väldigt oroväckande. Jag som blivande socialpedagog kommer med störst sannolikhet att stöta på några av de unga killarna förr eller senare i mitt yrke vilket gör att jag är nyfiken på var det kan ha gått fel för unga killar i tidig ålder. Vilka faktorer är det som gör att **unga killar blir kriminella?**

1.1 Bakgrund

Ungdomskriminalitet, är ett vitt begrepp för många personer, men vad betyder ordet egentligen? Man kan förklara det som att det är brottslighet som begåtts av ungdomar vanligtvis under 18 år. Det är mer än bara ett begrepp som uttrycker att brott begås av unga individer, det är en negativ klang som kopplas negativt till den unga individen i form av avvikande beteende eller brottslighet. En ung individ har en lång väg att vandra innan den blir vuxen. Vägen till vuxenlivet är fylld av utmaningar och att bygga relationer blir en viktig del i en ung individs liv. Ungefär mellan åldern 12-14 år går unga killar igenom puberteten och detta är ofta en lång och utdragen process. Hormonella förändringar sker och testosteronproduktionen blir högre och ökar risken för unga killar att bli mer aggressiva. Även den känslomässiga delen hos en ung kille blir ytterst påverkad. Kulturella och sociala faktorer spelar stor roll under denna tid då de ofta avgör hur en ung individ formas under den tiden. Inom kriminologins område och även inom den svenska samhällsdebatten framstår **ungdomskriminalitet** som ett av de stora problemområdena i Sverige (Estrada et al. 2022, 21-27).

Enligt den amerikanska kriminologin finns det en lång tradition av att uppmärksamma **gäng** som ett uttryck inom allvarlig brottslighet bland unga människor. Ett gäng enligt den klassiska amerikanska kriminologin är individer som håller ihop och begår brott tillsammans. Det som kännetecknar deras olika gäng och skiljer de olika gängen ifrån varandra är oftast tatueringar, speciellt klädesplagg, diverse hand signaler eller graffiti (Estrada et al. 2022, 81).

Social Media har spelat en stor roll för inspirationen för unga som har blivit eller kan komma att bli kriminella då de ser upp till den kriminella livsstilen via media och vill leva det livet aktivt utan att för den sakens skull alltid veta eller bry sig om de allvarliga konsekvenserna av vad ett kriminellt liv kan komma att innebära. I Sverige är det vanligare att det refereras till kriminella **nätverk** istället för **gäng** av bland annat Polismyndigheten. Nätverken i Sverige grundas oftast utifrån till exempel de

gemensamma områden som unga killar är uppvuxna inom, etnicitet, sociala band samt att unga kriminella strävar efter en hög status inom sina respektive nätverk (Estrada et al. 2022, 82-84).

En rapport från Brottsförebyggande rådet visar att barn främst pojkar i åldern mellan 12-15 år rekryteras till kriminella nätverk av ungdomar som är i åldern mellan 15-20 år gamla. Dessa minderåriga barn som rekryteras in är oftast så pass små att de inte inser vad de ger sig in i. De rekryteras ofta mycket fort och det kan gå på en eller flera dagar. Ett avhopp för de unga killarna är inget alternativ då de oftast är övervakade av sina rekryterare och även det har allvarliga konsekvenser. Ungdomsbrottsligheten har ökat drastiskt i Västeuropa och inte bara enbart i Sverige menar BRÅ (BRÅ 2022).

Enligt en sammanfattningsrapport från Kriminalvården har flera forskare tillsammans i den rapporten kommit fram till att det har tittats mycket på vilka risker som gjort att man blivit kriminell och de kunde till exempel vara **familjära faktorer**. Inom varje risk så tittades det på om det kunde vara en **genetisk** eller **miljömässig** natur som gjorde att individens utfall blev som den blev. I flera av deras studier var begreppet våldsbrott/vårdskriminalitet återkommande. Forskarna tittade på två hypoteser som ställdes mot varandra och de var det **sociala arvet** och det **genetiska arvet**. Även här tittade man på unga killar i tidig ålder. Sammanfattningsvis kom de fram till att det fanns flera olika faktorer som gjorde/gör och kommer i framtiden att göra så att unga killar riskerar att bli kriminella. Några av dessa är följande: **Genetik, miljö, Kognitiv funktionsnivå, psykisk ohälsa, övrig psykiatri, barnmisshandel och -försummelse, tidig sexuell debut mm** (Kriminalvården 2013).

1.2 Syfte

Utifrån ämnet **ungdomskriminalitet** så ska man som blivande socialpedagog eller som läsare av det här fördjupningsarbetet få mer kunskap om **varför unga killar som väljer att ingå i kriminella nätverk i tidig ålder**. Hur kan vi bemöta dem utifrån var vi möter dem? Är det på vår framtida arbetsplats som kan bestå av olika former som till exempel: skola, behandlingshem, SIS, HVB, häkte eller ute på gården man bor på?

1.3 Frågeställning

Hur påverkas unga mäns benägenhet att begå brott av genus och anknytning?

2. Genus

Vad är genus? Termen *kön* används av sociologer när man pratar om skillnaden mellan en kvinnlig och en manlig kropp. När det pratas om genus så handlar det om de sociala och kulturella roller, förväntningar eller normer som samhället kopplar till kön. Det handlar inte enbart om det biologiska könet utan också hur människan förväntas att bete sig, klä sig samt vilka roller människan ifråga antar baserat på kön. Att göra genus är att bete sig på ett sätt som man anser är manligt etc. Det är viktigt att vara medveten om att genus inte är detsamma som ett biologiskt kön då genus är en konstruktion och kan variera över tid och mellan olika kulturer (Giddens och Sutton 2014, 413-414).

2.1 Genus inom gruppgäng

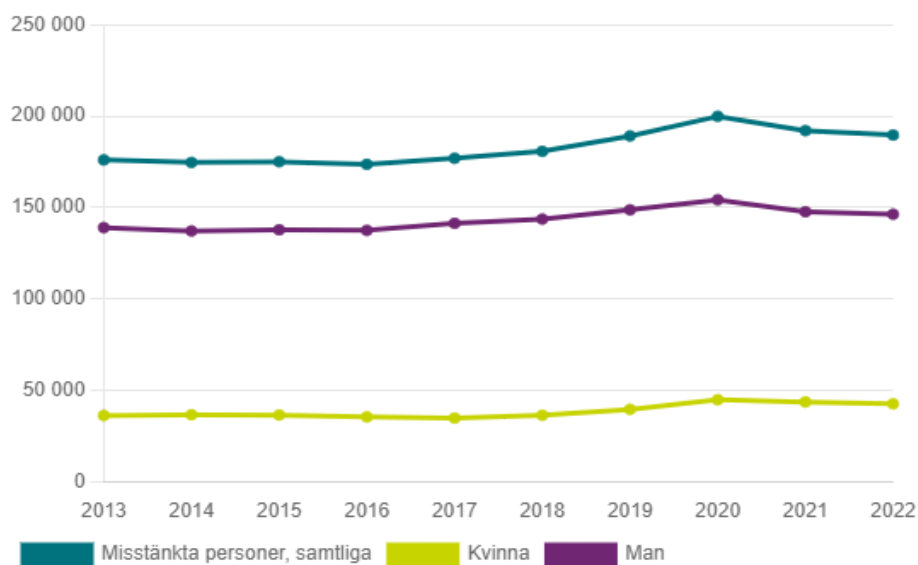
Gruppens betydelse och kamraters påverkan är något som är väldigt viktigt när *ungdomskriminalitet* diskuteras. Främst diskuteras det om kriminella ungdomsgrupper som begår kriminella handlingar med andra kriminella grupper. Det är inte alltid bara konflikter mellan ungdomar som gör att unga begår våldsbrott, då genus spelar en stor roll i den miljön.

Det finns forskning som påvisar att pojkar i skolmiljöer gör genus genom att mobba andra pojkar för att visa sig starka och tuffa och därmed kunna skapa ett "rykte" precis som ovan nämnd. Visar man det motsatta alltså att hen inte är tuff och stark och att hen inte har ett våldskapital eller ett rykte så lever man inte upp till den maskulina normen och löper större risk att bli utsatt för mobbing eller till och med brott. Genus kan spela en stor och viktig roll när det kommer till just genus inom grupper. Det kan röra sig om till exempel könsspecifika förväntningar och hierarkier. Det finns olika kriminella grupper som präglas av en maskulin kultur där det förväntas att man som man eller ung kille är dominant och ska styra genom våld för att bli respekterad. För att få en nyanserad bild av genus inom grupp gäng så måste man förstå att det är individuella faktorer som styr samt att det finns en social dynamik mellan dessa individer (Estrada et al. 2022, 145-148).

2.2 Kriminalitet mellan de olika könen

Om man tittar på hur historiken har sett ut för män så har kvinnor så gott som alltid varit mindre kriminella även i ung ålder än män. Männens har varit och är idag mer kriminellt belastade än kvinnor. Det finns tydlig statistik som visar skillnaden på vad kvinnor alternativt män är dömda för. Män står för de grövre brotten som till exempel: mord, grov misshandel, rån, sexualbrott samt så står männen för fler återfall i våldsbrott än kvinnor. Kvinnor däremot döms för betydligt andra brott såsom misshandel, stöld och snatteri. När det kommer till dataintrång så är det nästan lika många kvinnor som män som döms för det. Det finns ett kvinnodominerat brott som kvinnor döms för i mycket större utsträckning än män och det är förskingring (Lindquist et al. 2016, 68-69).

Brå:s kriminalstatistik över misstänkta personer under år 2022

Enligt Brå:s statistik tabell för misstänkta personer för brott kan man tydligt se att kvinnor har ökat i sin kriminella yrkesroll men man ser också att män leder fortfarande betydligt mer enligt tabellen (BRÅ 2022).

3. Anknytningsteorin

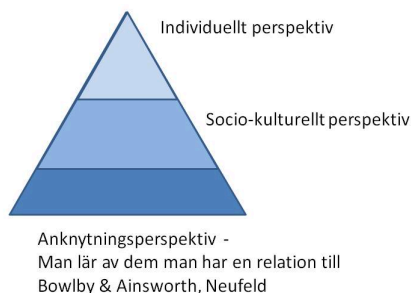
Det finns 4 kategorier inom anknytningsteorin som man pratar om och de är följande:

Trygg anknytning: En trygg anknytning mellan barn och barnets vårdgivare innebär att det finns en trygg miljö att befinna sig i för barnet samt att barnet får en trygg och kärleksfull omsorg.

Otrygg anknytning: Barnet känner inte en trygghet eller säkerhet i vårdgivarens närvaro, samt att det finns brist i närvaron och otrygga beteenden från vårdgivaren.

Otrygg ambivalent: Barnet känner osäkerhet kring vårdgivarens känslomässiga samt fysiska tillgänglighet och barnet utvecklar ett starkt beroende av vårdgivarens uppmärksamhet.

Desorganiserad: Barnet har utvecklat känslor för sin vårdgivare som är väldigt negativt blandade på grund av otrygga händelser som barnet har upplevt i relation med vårdgivaren.

Anknytningsteorin är en psykologisk teori som handlar om hur barn utvecklar samt formar nära emotionella band till sina föräldrar. Anknytningsteorin betonar vikten av barnets trygghet, kärlek och tillit i tidiga relationer för barnets framtida utveckling. Anknytningsteorin visar hur olika tidiga relationer som bygger på kärlek, tillit och trygghet påverkar barnets beteende samt barnets framtida relationer

livet ut.

Anknytning är ett översatt ord från det engelska språket, vilket betyder *attachment* och det kopplas direkt till att något *litet hänger ihop med något större*. Den brittiske psykologen John Bowlby utvecklade anknytningsteorin på 1950-talet. John Bowlby valde att studera hur barn som tidigt blev separerade från sina föräldrar blev påverkade. Han studerade barnen utifrån hur separationen påverkade deras beteende och utveckling. Genom sina studier kom han fram till att barn har en biologisk drift att skapa samt hålla nära band till sina föräldrar för att känna sig skyddade och trygga. Tack vare Bowlbys forskning om anknytningsteorin så fortsatte forskningen om barns anknytning och betydelsen för barnens relationer och utveckling (Broberg et al. 2020, 11-32).

Finns det en bra anknytning i ett barns liv så syns det genom att barnet har bra självkänsla, förtroende för andra människor, kan hantera sina känslor på ett bra och hälsosamt sätt samt att en god anknytning kan bidra till en god mental hälsa. Vad är då en mindre bra anknytning och hur visar den sig hos barnet i tidig ålder eller hos en vuxen individ? Har man som individ inte haft en bra grund i form av en god anknytning med sin vårdgivare så kan det visa sig genom att barnet känner sig otryggt, har svårt att lita på andra, upplevt trauma, brist i sin känslomässiga tillgänglighet, dålig självkänsla samt att känsloregleringen är dålig. Det finns också andra orsaker varför en god anknytning kanske inte sker, det vill säga när vårdgivaren inte brister på något vis. Det kan då röra sig om neuropsykiatriska störningar i form av autism eller ADHD som påverkar processen dessvärre negativt. Forskning visar att personer främst unga individer som har haft en sämre anknytning till sina vårdgivare har senare i livet svårt för tillit till människor generellt men även för välfärdssystemet, samhället och institutioner (Broberg et al. 2020, 215-232).

3.1 Otrygg anknytning och trots- och uppförandeproblem

Tack vare forskning som har bedrivits i många år så vet vi idag att ett barn med desorganiserad anknytning har tendens att utveckla många diverse personlighets svårigheter samt problembeteenden. Det kan i tidigt skede ses på ett barn som har utvecklat ett problem- uppförande som trots och uppförandeproblem genom hur barnet betar sig. Där gjordes en tydlig koppling på hur det kunde gå fel för dessa små barn i tidig ålder på grund av att de saknade en god anknytning eller till och med saknade anknytning helt till deras vårdgivare. Vikten av en god omsorg redan som spädbarn och framåt i åldern är oerhört viktig, menade John Bowlby. Barn som växer upp och har en desorganiserad anknytning upplever tidigt stor rädsla och osäkerhet i stressande situationer. Är då detta grunden för varför barn utvecklar problembeteende så som trots och uppförandeproblem? Det är inte en fråga man kan svara ja eller nej på men det finns tydliga studier och forskning som påvisar att detta mycket möjligt kan stämma och det finns även andra faktorer som till exempel ADHD, Autism eller andra neuropsykiatriska störningar.

Barnet bär ett så litet ansvar i den otroligt viktiga processen som kommer att forma barnets liv framöver. Vårdgivaren har ett stort ansvar genom att främja en god anknytning i tidigt skede med barnet. Detta gör vårdgivaren genom att ge barnet den omsorg som barnet behöver, tröst, kärlek och uppmärksamhet. Senare behöver barnet en kärleksfull, lyhörd och närvarande vårdgivare som kan se till att barnet får en trygg och säker miljö att växa upp i. Har då vårdgivaren inte fått detta själv kan det vara svårt att ge det till sitt barn då man inte har läkt själv på grund av olika anledningar. Det som händer barn som växer upp utan en god anknytning och utvecklar otrygga och trots- och uppförande problem är att de inte längre passar in i samhällets normer

och klassas tidigt som ett *problem barn* och riskerar att hamna i fel kretsar där de känner igen sig och söker bekräftelse, alltså kriminella eller andra lagbrytande umgängen. Dessa barn utvecklar i tidigt skede bland annat **ångest, sociala fobier, OCD, depression mm** (Broberg et al. 2020, 216-232).

4. Diskussion & slutsats

Det är intressant och väldigt relevant för Sverige 2024 att försöka förstå unga kriminella killar och varför de medvetet eller omedvetet fattar olika beslut i tidig ålder som sedan leder dem in i den *kriminella världen* som är ett stort problem i vårt land idag. Utifrån de två perspektiven som jag har skrivit om som är *genus* och *anknytningsteorin* kommer jag att ställa dem mot varandra och dra en slutsats.

Varför väljer unga killar att bli kriminella? Enligt genusperspektivet så handlar det om de sociala rollerna och att det förväntas av en ung individ att hålla sig inom samhällets normer. Ett exempel på detta kan vara att en kille förväntas att bete sig på ett maskulint sätt samt se ut som en typisk maskulin man gör medan tjejer förväntas att sminka sig och klä sig kvinnligt. Det kan bli tillräckligt påfrestande att nå upp till samhällets normer och försöka passa in trots att individen kanske har ett biologiskt kön som hen inte känner att hen identifierar sig som. Då kan det enligt genusperspektiv bli en inre kamp och den unge individen väljer aktivt att söka sig till allt som bryter mot samhällets regler. Alltså väljer den unga pojken att bryta mot lagar och regler för att han inte känner att han når upp till förväntningarna baserade på samhällets syn på kön eller det som förväntas av honom. Det kan finnas en möjlighet att detta kan vara ett sätt för unga kriminella killar att göra genus på. Man kan också se på ungdomskriminalitet ur ett genus-fritt perspektiv och fråga sig hur ungdomskriminaliteten hade sett ut idag då? Hade unga pojkar inte haft samma sorts press från samhället, sociala & kulturella relationer i tidig ålder så kanske de hade vågat stå för vem de vill vara och inte känna skam och skuld från ovannämnda. Eller så kanske det hade varit likadant ändå.

Är detta då en av de bidragande faktorerna som gör att unga killar söker bekräftelse hos äldre kriminella killar för att försöka passa in? Möjligheten finns att unga killar känner sig svikna av samhället som gör att de agerar som de agerar. Som ung individ vill man ha kärlek, trygghet och bekräftelse och får den unga individen inte något av dem så känner den unga individen sig vilse, hjälplös eller osedd. Det kan lätt bli att man ifrågasätter sin existens samt vem man är som människa och vad man är värd. Social media som är oundviklig för den yngre generationen ger en bild av hur man ska vara och inte vara i vårt samhälle idag. Att göra genus kopplas idag till att man ska ha ett våldskapital, vara respekterad och fruktad av andra killar mm.

Därför är det så viktigt som vårdgivare att tidigt skapa en god anknytning till sitt barn som gör att barnet växer upp i en trygg miljö där hen känner att hen har friheten att få välja vem hen vill vara och då blir ett kriminellt liv som påföljd inte en självklarhet senare i åldern påvisar anknytningsteorin. Detta är på grund av att man känner sig trygg i sig själv och hur man vill vara och vad man vill utstråla. Att göra genus blir då inte något negativt som påföljd utan tvärtom.

I det bästa scenariot så har en ung individ fått en god anknytning till sin vårdgivare som sedan har följt med i livet i en positiv aspekt och man har fått friheten av både samhället och sociala band att välja vad man vill göra och vem man vill vara utan att bli dömd av samhället men även av nära anhöriga. Friheten av att känna att man inte behöver tänka på de kulturella förväntningarna som finns på en själv och friheten av att inte behöva passa in i samhällets normer är också okej. Då behöver man inte utge sig som någon man inte är och leva i skräck för att inte utsättas för något brottsligt för att man vågar stå emot pressen från äldre kriminella rekryterare.

Om en ung individ inte har en god anknytning sedan barnsben och inte har fått hjälp med att bygga upp en god självkänsla och självbild kommer individen förmodligen vara väldigt svag och till och med naiv. Då kan det vara lätt hänt att individen hamnar fel förr eller senare, men det finns även de individer som har exakt samma förutsättningar som ändå väljer att göra något bra utav sitt liv. Är då en individs framtid ett rationellt val som man gör eller kan individen ursäkta sig på grund av det man har gått igenom och vilka förutsättningar man haft eller inte haft? Oavsett så påverkas man otroligt mycket av anknytning och genus i tidig ålder enligt olika studier och forskning som gjorts på anknytning och genus.

Kunskapen om ämnet genus är väldigt viktig för en blivande socialpedagog att ha så man kan vara behjälplig om något problem uppstår inom det området. Jag anser att en blivande socialpedagog ska vara ödmjuk inför människor som har haft det svårt och har det svårt i den situationen man möter de, att kunna arbeta professionellt och inte emotionellt är nyckeln för en framgångsrik och bra socialpedagog oavsett vilket område man arbetar inom.

Som blivande socialpedagog så är det otroligt viktigt att känna till många psykologiska och sociologiska teorier samt begrepp för att kunna arbeta med människor som har varit utsatta för något brott eller som själva har utsatt någon annan för brott. I det här fallet då mitt fördjupningsarbete handlar om **ungdomskriminalitet** så anser jag att många faktorer spelar roll men framför allt **anknytning och genus**. Man kommer långt som socialpedagog, eventuellt behandlare genom att veta mycket

om genus och anknytningsteorin. Har man en bra grund i form av utbildning inom till exempel anknytningsteorin så kan det synas på en vuxen men även på de yngre var det har brustit i uppväxten. Man kan då försöka bemöta de där de befinner sig just då och arbeta därifrån istället för att tänka att det inte finns någon chans att arbeta och sträva efter en positiv förändring. Man ser tydliga signaler som till exempel svårigheter med tillit, känsloreglering, bekräftelsebehov mm hos en individ och då kan man arbeta på ett helt annat sätt och bemöta alla dessa behov professionellt med många olika verktyg.

Unga barn som föds samt den yngre generationen är vår framtid och vi kan inte fortsätta att blunda för barn som i tidig ålder blir kriminella och utvecklar en kriminell livsstil. Det kan bli många fler samhällsproblem med tanke på allt som händer i vår värld som till exempel: inflation, ökad kriminalitet, ökandet av LVU, arbetslöshet och många fler samhällsrelaterade problem därtill. Men det vi kan göra är att hela tiden sträva efter att vara ödmjuk inför människor som vi möter ute, på jobbet, i skolan mm för att man aldrig vet vad en människa går igenom och ett gott och mänskligt bemötande är **gratis**.

5. Referenslista

Estrada, Felipe, Flyghed, Janne & Nilsson, Anders (red.) (2022). *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. Femte upplagan Lund: Studentlitteratur

Broberg, Anders, Risholm, Mothander, Pia, Granqvist, Pehr & Ivarsson, Tord (2020). *Anknytning i praktiken: tillämpningar av anknytningsteorin*. Första utgåvan [Stockholm]: Natur & Kultur

Kriminalvården

(Sebastian Lundström et al. 2013, 10-20).

[Orsaker till kriminalitet - Om Kriminalvården | Kriminalvården \(kriminalvarden.se\)](#)

(Hämtad 2024.02.07)

BRÅ

<https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2023-11-01-barn-och-unga-i-kriminella-natverk.html>

(Hämtad 2024.02.20)

Socialstyrelsen, Unga och brott i samhället.

[Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten \(socialstyrelsen.se\)](#)

(Hämtad 2024.02.16)

Riksdagen

<https://www.riksdagen.se/sv/sa-fungerar-riksdagen/demokrati/sveriges-grundlagar-och-riksdagsordningen/> (Hämtad 2024.04.20)

BRÅ

(Hämtad 2024.02-19)

[Barn och unga i kriminella nätverk - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)

(Hämtad 2024.02.25)

[Trygghet i välfärdsstaten : Anknytning, religion och sekularitet \(diva-portal.org\)](#)

(Hämtad 2024.02.25)

BRÅ

<https://bra.se/statistik/kriminalstatistik/misstankta-personer.html>

(Hämtad 2024.03.19)